GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Joi'a si Dumineć'a, Fói'a, candu conducu ajutóriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe ½ 5 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu séu 2½ galbini mon. sunatória.

Anulu XXXVIII.

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiecare publicare.

Nr. 85. **Brasiovu 16|4 Decembre** **1875.**

Orestia 13 Dec. (dep. orig. in „T. B.“). La alegerea de deputatu in scaunulu Orestiei passiratulu Axentiu Severu se alese de deputatu dietale cu 65 voturi in contra cont. Albertu Apponyi, care capetà 50 voturi!

Baseric'a romanésca in lupta cu reformatiunea.

(Fragmentu historicu cetitu in sied. societatei acad. romane din 12|24 Sept. a. c.)

(C a p e t u).

In scurtulu periodu dela 1680 pana la 1692, in care anu cas'a de Habsburgu luase Transilvani'a in possessiune, au mai fostu patru mitropoliti in Alba-Iuli'a. Acumu inse situatiunea se schimbase cu totulu. Imperatulu Leopoldu ajutatu de regele Poloniei si de alti domnitori christiani, cu comandanti buni, precum au fostu unu Carolu de Lotharingi'a, Ludoricu de Bavari'a, unu Stahremberg. Veterani, mai apoi Eugeniu de Sabaudi'a, dupa mai multe batalii din cele mai crunte, scóse pe turci din Bud'a si din partea cea mai mare a Ungariei pana in Banatu; in fine puse man'a si pe Transilvani'a; déra cá se o póta tiené, a credutu ca este indispensabile de a restabili catholicismulu si a infrange cornulu reformatiloru. Se proclamà si sanctionà, cu adeveratu, egalitatea de drepturi a celoru patru confessiuni, se reservà inse si dreptulu fia-careia de a face proseliti cati s'ar' poté mai multi. Atunci cardinalulu Leopoldu Collonich archiepiscopulu primate alu Ungariei, luandu in ajutoriu pe iesuiti, se apucà de lucru cu maneci resfrante pana in cotu. In acelasiu tempu elu, invità si pe clerulu romanescu, cá se adópte cele patru puncte ale uniunei stabilite odenióra in sinodulu dela Florenti'a. Acuma se porni una din luptele cele mai inversiunate intre catholici si calvini; dér' poterea luptei curgea mai virtosu impregiurulu basericei romanesci. Catholicii promitea clerului romanescu ceriu si pamentu, egalitate perfecta de drepturi, infrenarea tiraniei calvinesci, protectiune valorósa din partea imperatului, donatiuni de mosii, institute de cultura. Catholicii -si propusera, cá inainte de tóte se traga la se-ne pe romanii cei calviniti definitivu, adeca pe nobilime, si se desfintiedie episcopi'a calvinésca, care se afla in districtulu Fagarasiului, apoi se incépa si cu poporulu. Calvinii necumu se céda in punctulu acesta, déra -si apará cu ambele bracia jurisdictiunea nu numai preste popii si romanii cei calviniti, ci si cea usurpata in modu tiranicu preste mitropolitu si clerulu catu mai remasese in credinti'a vechia. Despre acea resistentia cerbicósa a calviniloru ne remasera dóue documente fórte interessante. Mitropolitulu Theofilu denumesce in 9 Aprile 1697 pe pop'a Ioanu de protopopu la Hunedóra; déra noulu protopopu nu póte intrá in officiulu seu fara confirmarea dela superintendentele calvinescu. Acesta -lu confirma, inse cu conditiune, cá se mérga se-i depuna lui juramentu; cu acea ocasione apoi avù impertinenti'a de a se subscrie si elu, precum se subscriá si antecessorii sei, adeca: (L. S.) Veszprémi István, erdélyi reformatus magyar és oláh Püspök m. pr.“, romanesce: (L. S.) Stefanu Veszprémi, episcopu maghiaru si romanescu din Transilvani'a, m. pr. *).

*) Documentulu acesta totu la Ciparíu Acte si Fragmente pag. 253. Ne lipsesce spatiulu spre a-lu reproduce aici intregu; déra spre a-i cunósce caracterulu, fia de ajunsu numai aceste expressiuni adressate preotiloru si poporului romanescu: „Kegyelmeteket azon kérem 's egyszersmind parancsolom, hogy engedelmeskedgyetek a megis emlitet Popa Iuvonnak mindenekbe, mert valaki nem engedelmeskedik, a censurát el nem mulattya. Akkor osztan fel jövén, megis eskelyük a Generalis elött etc.“ Adeca episcopulu calvinescu alu unguriloru inpunea clerului resaritenu protopopi de care-i placea lui, ii confirmà elu, éra nu mitropolitulu romanescu, apoi ii citá inaintea sinodului generale calvinescu si in faci'a acelui'a le luá juramentulu, cá se remana credentiosi basericei calvinesci.

In fine mitropolitulu Theofilu vediendu, ca nu mai este altu modu de a-si salva baseric'a de calvinia, si ne mai potendu suferi, cá protopopii romanesci se aduca pe episcopulu calvinescu in sinodu cu lectic'a, portandu-lu pe umerii loru, se decise a primí unirea cu Rom'a pe temeiulu cunosceteloru patru puncte, ceea ce inse elu prevenitu prin mórte nu a mai dusu la indeplinire. Déra prin actulu acesta baseric'a si natiunea romana din Daci'a superiore intrà in unu stadiu nou si epocale alu vietiei sale religióse si politice.

Din luptele religiósa cate au decursu in Transilvani'a, Banatu si Ungari'a pana la a. 1700 intre baseric'a orthodoxa si cea calvinésca, s'ar poté deduce mai multe corollarie instructive; déra din acésta multime de premisse póte trage ori-cine conclusiuni, fora cá se aiba lipsa de reflexiunile mele ulteriore. S'a pusu de ex. adesea intrebarea, ca pentru ce romanii din Daci'a superiore sontu asia lipsiti de familii aristocratice si patriciane. Totu acésta intrebare se póte pune poporului Bulgariei, alu Bosniei si alu Hertiegovinei etc. Respunsulu se póte da la momentu. Din vreo siese sute de mii locuitori ai Transilvaniei, cati adeca trecu de maghiari, celu mai pucinu dóue sute cincidieci de mii au fostu inainte cu dóue si multu trei sute de ani romani curati; aceia inse dupa adoptarea dogmeloru calvinesci si a ritului strainu s'au maghiarisatu cu totulu. In catu pentru nobili, era una lege, in poterea careia cei cari trecea dela calvinia anume la legea gr. resariténa, -si perdea nobilitatea si averea. Ecca socii beiloru serbi turciti din Bosni'a! Mai avemu pana in diu'a de astadi unele comunitati rurali calvinite, ai caroru locuitori vorbescu numai romanesce; déra in dilele nóstre s'au luatu cele mai energióse mesuri spre a-i face se invetie limb'a maghiara.

Ceea ce bate mai multu la ochi in acele lupte secularie este, ca romanii din Daci'a superiore le portara pe acele de regula mai totu singuri singurei, neajutati de nimeni in lume, si cu atatu mai pucinu de baseric'a cea mare a Resaritului. Constatamu acésta impregiurare, fara a inculpa pe nimeni; remane inse adeveru, ca luptele religióse si nationali ale romaniloru din Daci'a superiore au fostu multu ignorate, pana la caderea totale a basericei loru sub calvinia. Pre candu catholicii au inceputu propagand'a loru p'intre romani, 'iau aflatu mai multu calvini decatu orthodoxi, séu vorbindu mai exactu, nu catholici in sensulu Simbolului Niceno-Constantinopolitanu.

Dupa-ce cunoscuramu starea deplorabile si tragica a basericei romanesci din Daci'a superiore cu mai multe peripetii si episode ale ei, s'ar' parea, ca ar' fi fostu impossibile, cá hierarchi'a Resaritului, episcopi, archimandriti, hieromonachi si toti barbatii cati se voru fi ocupandu cu studie theologice, se nu intre si ei in lupta spre a combate doctrinele reformatiunei si a se apara de ele. Cu tóte aceste, lucrulu s'a intemplatu tocma din contra. Resaritulu nu a partecipatu mai intru nimicu la luptele religióse din apusu, pentru-ca de pucinele scrieri, care s'au vediutu ici-colea esite in limb'a grecésca asupra reformatiloru séu asia numitiloru heretici, pe acestia nu 'lau dorutu nici-decumu capulu. Unii voru se explice acea nepasare a hyerarchiei grecesci din ur'a secularia a ei catra hyerarchi'a latina, care o facea se se bucure de complit'a stramtóre in care venise acésta. Altii atribue tóta acea tienuta a greciloru facia cu revolutiunile religióse din sec. alu 16-lea numai indoientiei resaritene si acelei molesiri de Fanaru, care astépta pana candu arde muculu luminarei la degete. Au potutu se fia ambele aceste cause; déra se fimu drepti si se nu perdemu din vedere nici impregiurarea, ca baseric'a Anatoliei se afla pe acele tempuri in lupta de viétia de mórte cu Islamulu, cu fanatismulu si tirani'a mohamedaniloru turci si arabi, cari acum era domni in Constantinopole. Sute de mii de greci curati din Asi'a mica si milione de alte popóra inainte christiane orthodoxe, adoptasera religiunea mohamedana. Tocma pre candu luteranii si calvinianii lucrá cu mai mare focu spre a derima tóte institutiunile vechi ale ambeloru baserice mari, armele lui Suleimanu ocupassera Bud'a si ajunsera sub murii Vienei. Totu atunci boierii bulgari si serbii se turcea neincetatu. Intre acele impregiurari clerulu grecescu a potutu scutura orice lene si a lucra pentru apararea basericei sale din tóte poterile, era *inse prea tardiu*; consecentiele hostilitatiloru millenarie deintre cele dóue baserice mari, apusé'a si resaritéa'a, nu se mai poté correge. Cá holocaustu (jertfa) a hostilitatiei a trebuitu se cada baseric'a romanésca si cu ea natiunea din Daci'a superiore. Barbati santi, inspirati, eruditi si determinati la ori-ce sacrificiu, cá Vasile celu mare, cá ambii Grigorii, cá Ioan Gurade-auru, sub despotismulu bisantinu disparusera din baserica. Lips'a de solidaritate, de scientia multa si energia apostolica la clerulu Anatoliei o au simtitu partea natiunei romanesci locuitória in Daci'a superiore mai multu decatu ori-care altu poporu. Pana la reformatiune, celu din urma stadiu si terminu in care Rom'a vechia apusé'na si Rom'a orientale -si dá in capete pe terrenulu religiosu, adesea si pe celu politicu, au fostu Carpatii Daciei. Pe acestu territoriu calugarii apusesi se luá de peptu cu cei resariteni. Aici regii Ungariei Bela, Carolu Robertu, Ludoricu I., Sigismundu, chiaru si Matheiu Corvinu prorocati de patriarchulu Romei vechi, se incercara se extermine prin legi si prin arme tóte urmele jurisdictiunei patriarchului Romei nóue (tóta hyerarchi'a grecoresariténa). In valile si campiile de sub acei munti s'au adusu successive colonisti de religiune r. catholica din diverse parti ale Germaniei si din Holand'a, in favórea caroru s'au inaltiatu in acea parte a Daciei ce se dice Transilvani'a, baserice monumentali, cu collecte facute in tierile europene si cu diverse ajutórie date loru dela statulu Ungariei. Acele colonii germane aparate si ingradite cu privilegie extraordinarie, mai existu pana in diu'a de astadi sub nume de

Sasi, cunoscuti in evulu mediu sub nume de Ospeti (Hospites). Din acele lupte seculare basericˈa orientale representata aici prin elementulu romanescu, a esitu pentru totu-deauna invingatória in Daci'a inferióre seu Romani'a de astadi; din contru, in Daci'a superióre a remasu invinsa si subjugata. Poterea ambiloru patriarchi dela Rom'a vechia si Rom'a nóua s'a infrantu in acesti munti, prin care se desparte Daci'a in dóue territórie vaste. Doctrinele reformatiunei religiése aflara pe ambele baserice mari fatigate si debilitate in gradu supremu. Calvinii din Daci'a superióre, ajutati de luterani si de antitrinitari, se prepará cá se le dè lovitur'a de gratia.

G. Baritiu.

Brasiovu 15 Decembre st. n. 1875.

Vieti'a publica in totu cuprinsulu semi-statului ungurescu este asia de monotona, asia de nabusita si posomarita, incatu i vine omului a crede, ca popórele acestui statu suntu asia de ressate si de impilate, de nu mai potu aretá nice unu semnu de viétia, ci suntu mai multu nisce vii morti, nisce turme fora de vointia libera si fora de aspiratiuni. Ori si in care parte amu aruncá privirea, nu aflamu decatu descoragiare, nemultiumire si chiaru desperatione. Sarcinele publice si preste totu greutatile vietiei intru atat'a suntu de mari si de apesatóre, incatu este mare temere, ca rabdarea pusa la proba a popóraloru se va gatá, córdele intinse pré tare se voru rumpe si din monotoni'a si posamaritiunea de astadi va isbucní mane o furia nedumerita, si acést'a se póte intemplá cu atatu mai usioru, cu catu ómenii dela potere par' ca in adinsu aboséza de pacienti'a popóraloru.

Cu tóte aceste inse in constitutionalulu statu ungurescu esiste totusi unu foaiariu, unde se oglinda in astfeliu de tempuri tóta viéti'a interna, tóte planurile, tendintiele si aspiratiunile acestui statu, si acelu foaiariu esta adunarea deputatiloru. Deci in faci'a amortielei diu tiéra se continuamu a tiené in vedere activitatea din camere. Aici se discute despre pensionarea invalidiloru honvedi din 48 si despre ajutorarea veduveloru si orfaniloru celoru cadiuti in lupt'a pentru libertate portata in acelu anu, apoi despre urcarea dariloru directe si inchiarea noului impramutu. Ceea ce d-lu Tisza n'a potutu se ajunga cá corifeu alu opositiunii pre tempulu candu contele Andrássy erá primu ministru acesa a ajuns'o astadi, dupa ce sórtea l'a facutu si pre dinsulu primu ministru ungurescu. In anulu 1870 d-lu Tisza, pre care chiaru si unii deputati romani voira atunci a-lu spriginí, se intrepuse in camera cu tóta partid'a sa pentru pensionarea invalidiloru dela 48, inse atunci elu nu potú strabate cu planulu seu pentru ca Andrássy n'a voitu se faca demonstratiuni facia de Austri'a, n'a voitu se mai sternésca si imprópreste ranele acelui anu nefastu. Astadi inse camer'a din Budapest'a a votatu la propunerea d-lui Tisza, 45 de mii pentru ajutorarea invalidiloru honvedi din 48, a veduveloru si orfaniloru celoru ce au cadiutu atunci in lupta. — Foile maghiare califica acestu fapto alu guvernului de unu triumfu si de unu actu de pietate. Inse in ce consta mai vertosu acestu triumfu? Ecca in ce: Mai antaiu ungurii vreau se le arete nemtiloru in facia, ca dinsii sciu se onoreze si remunereze sacrificiele de vietia si avere, pre cari fii natiunii maghiare le-a adusu pre altariulu patriei, luptandu-se contra neamtiului impilatoriu, centralisatoriu si monopolisatoriu, apoi pre de alta parte si vreau se ne faca si pre noi a intielege si a semti, ca au ajunsu pana la acelu gradu de potere, incatu potu se se arete cu pietate si recunoscutori facia de martirii libertatii, distribuindu veduveloru si orfanii romani, ai caroru soci respective parinti au cadiutu in acea lupta injunghiati de spad'a ungurului. — Ei, dér acestoru vedure si orfani nu li se cuvine ajutoriu, pentru ca n'au luptatu pentru libertatea ungurésca, ci pentru libertatea romanésca.

In siedinti'a dela 8 Decembre a camerei j'a cetitu si proiectulu de lege despre impramutulu de de rente, ce l'a contrasu ministrulu de financie Szell dela consortiulu Rothschild. Acestu impramutu este preste totu de 80 milióne, dintre cari d'ocamdata se platescu numai 40 de milióne.

Propunerea d-lui deputatu romanu Parteniu Cosma referitória la subrentionarea gimnasiului romanu de Brasiovu se tramise la comissiunea financiaria spre opinionare, care reportá camerei in siedinti'a dela 10 Decembre si in urm'a acestui reportu camer'a respinse propunerea d-lui Cosma. Va se dica pentru invalidii honvedi se potu primí 45 de mii de floreni in bugetu, éra pentru unu gimnasiu romanu este cu nepotintia a se votá cinci mii. Intru adeveru nu-i dreptate nu-i.

Egale indreptatire nationale?

„Herm. Ztg." referéza, cá despre unu evenimentu raru, ca, fiindu limb'a de pertractare in universitatea natiunei sasse cea germana, neci unu membru sasu n'a fostu contra, candu unu membru romanu propuse romanesce unu referatu romanescu in siedinti'a din 6 Decembre 1875. „Acesta e primulu casu" dice „H. Z.", ca unu referatu romanescu, datu in scrisu, se pertractá in siedintia deschisa, si lauda tienut'a majoritatii sasse facia cu acésta incercare romanésca a minoritatii, la care a aderatu, apoi reflecta, ca „ar' fi de doritu, cá asemeni dovedi de una egale indreptatire curata (echte) se se intample in praxea vietii nóstre publice catu de desu". Nu scimu inca decursulu lucrului, inse vorb'a de susu merita a fi luata in cunoscientia. Numai se nu fia cu reservare mentale (Vorbehalt), cum se exprimase cu alta occasiune analoga unu corespondente din Mediasiu, in caus'a alegerii unoru romani, cá representanti scaunali. Dér' alta si mai providentiale si mai fratiésca si mai ecuitabile, DD-loru! Dedative a pleda si a sta impreuna pro aris et focis, cá si universitatea natiunii romane se fia readusa in viétia, cá asia universitatea sasésca inca se fia mai secura de a si viétia: Atunci va domina apoi perfect'a armonia si fratietate intre tóte nationalitatile cu universitatile proprie, care apoi va fi durabile si in bine si in reu! Transilvani'a nu va poté fi fericita neci una data sub supremati'e rei naravite, intielenite, invechite si prefacute in sange, fora se póta mistui perfect'a egalitate a poporului supremati'atu din convictiunea, ca atunci comun'a fericire si amicitia va cumpani orce interesse reservate de egoismu. Universitati nationali déra si Transilvani'a va inflorí cu Ungari'a cu totu; altfeliu nationalitatile din Turci'a voru deveni, dupa reformele cele nóue date de Pórta, mai fericite decatu nationalitatile Ungariei. Si atunci? — Atunci ne ar' rosí obrazulu! —

DISCURSULU

deputatului romanu **Parteniu Cosma,** pronunciatu in siedinti'a dela 3 Dec. a. c. a camerei Ungariei, cu ocasiunea discussiuniì speciali asupra bugetului ministeriului culteloru si alu instructiunii publice.

(Fine.)

Observai deci, ca diurnalistic'a maghiara, necunoscundu affacerea subventionarii gimnasiului romanu din Brasiovu de catra statulu romanu, a provocatu pre guvernu, cá se oprésca acea subventiune. Eu inse nu aflu motivata acésta provocare nice prin faptulu accordarii subventiunii, nice prin primirea ei, deórece pre de o parte beseric'a din Brasiovu a fostu indreptatita se primesca ajutórie dela ori-cine, fora se fi avutu cinev'a dreptulu d'a o suspitioná, éra pre de alta parte scimu, ca sentiementele de amicitia ale guvernului din Bucuresci facia de tiér'a si guvernulu nostru sunt cunoscute. Dér din nefericire aceste se intemplara tocmai candu diurnalistii dela noi erau forte iritati contra nationalitatiloru, parte prin desbaterile ce se petreceau in camera asupra affaceriloru beserice si serbesci si asupra legei electorali pentru Transilvani'a, si parte mai alesu prin conoscut'a cestiune a gimnasieloru slovace; pentru aceea ei dedeau credimentu la tóte scorniturile nefundate, pre cari le luau de bani buni. De aici proveni apoi si impregiurarea, ca acésta cestiune se sulevá si ventilá si aici in camera la desbaterea bugetului de pre anulu acest'a, si déca mi-aducu bine aminte, acést'a s'a intemplatu in urm'a cererii d-lui deputatu Ugron, candu apoi ministrulu de culte si instructiune publica dechiará in camera, ca cestiunea se afla in pertractare si ca in curendu se voru luá mesurele necessarie in acestu respectu. Apoi precum scimu, mesurele necessari s'au si luatu prin o ordinatiune a ministrului mentionatu, prin care s'a interdisu totoru scóleloru, besericeloru si altoru corporatiuni din intrég tiér'a, cá se mai primésca ajutórie dela staturi straine.

Nu vreu se mi se spuna astadi ca pentru ce s'a luatu acésta mesura proibitória; o sciu eu destulu de bine si o scie tóta lumea. Asiu dorí inse se ajutoru in catu-va, cá se scotemu acésta afacere din starea creata prin asta dispusitiune si se se reduca la originea sa. Eu dorescu acést'a din motivu, fiinduca credu, ca de nu se aducea prin Dieta cunoscut'a otarire: atunci gimnasiulu din cestiune n'ar fi venitu in pusetiunea de necessitate, se ajunga a primí ajutoriu dela Romani'a; éra de nu erá subventiunea Romaniei: atunci nu s'ar fi nascutu nici acea dispusetiune proibitiva. Asia déra noi suntemu causa causae et causati. Tocmai de aceea eu asiu dorí se se reduca acésta afacere la isvorulu seu si se se cerce vindecarea reului acolo, unde se pote si unde cugetu ca se si afla mediculu competentu.

Inse Domniloru! Sub acesta afacere a gimnasiului de Brasiovu nu se cuprinde numai gimnasiulu superiore de 8 classe, ci totu de odata si scol'a reale de trei classe, scol'a comerciale de trei classe, si scol'a pentru fetitie de cinci classe, cari tote se afla in Brasiovu in unulu si acelasi edificiu sub un'a si aceeasi directiune si se sustienu prin un'a si aceeasi comuna besericesca. Dupa datele cele mai autentice, in aceste scole au fostu in anulu scol. trecutu 794 de scolari, ér' estu-tempu sunt peste 800. Bugetulu anuale alu acestui gimnasiu escelinte este de 28,000 fl. v. a., dér in venitele comunei bisericesci nu se potu acoperi din acestu bugetu, de catu numai 21,000 fl. v. a.; asiá institutulu are la anu unu deficitu de 7000 fl. Si dupa cum stau lucrurile astadi, comunei nu i este ertatu, cá sum'a necessaria pentru acoperirea deficitului se o primésca de unde i se ofereace voiosu, éra de unde este indreptatita prin lege se recurga dupa ajutoriu, nu i se da.

N'asiu fi sinceru, on. Camera, si nu mi-asiu impleni detoriti'a de representante, — carea credu ca consista si in aceea, cá se nu indosesci reulu, ci se-lu areti cu sinceritate si se cerci a-lu vindecá pe cale constitutionale, — ba inca asiu amagí chiaru pre guvernu si on. Camera prin aceea, ca nu asiu constata, ca acésta dispusetiune proibitiva a produsu impressiuni forte dorerése asupra celoru interesati; ca-ci intre tristele impregiurari finantiari de astadi, candu statulu nostru nu e in stare se-si implinésca chiamarea sa nici chiaru pe terenulu culturei — ea este calificata de a impedecá implenirea missiunii de cultura a unui din cele mai escelinti institute; apoi ei, acei interesati, traiescu in convictiunea fundata, ca fia cine e indreptatitu, cá pe cale morale se dè ajutoriulu seu pentru scopuri culturali acolo, unde este lipsa, precum apoi fia-cine e indreptatitu se primésca ajutoriu, de unde i se dà; si in urma, ca-ci acei interesati nu potu pricepe se fie vr'o deosebire essentiale intre aceea, ca capeta acelu ajutoriu dela vr'unu statu strainu, ori vr'o societate potinte ce se afla in unu statu strainu si are intre membrii sei chiaru si capete incoronate, cum buna ora este societatea „Gustav Adolf", si tocmai de aici ei tienu tare, ca „quod uni justum, alteri aequum."

Mai voiescu inca se amintescu un'a. Pote ca sunt multi, cari sustienu, ca legile in vigore astadi la noi opresca cá se dè vre unu ajutoriu scólelora cofessiunali. Asta parere aste inse ratecita; eu maeturisescu ca nu potu se-mi esplicu asiá ceva din legile astadi in vigóre si in specie, nici din liter'a, nici din spiritulu articl. de lege 38 din 1868. Dupa ce pote fi vorb'a numai de lege lata, ér nu de lege ferenda, apoi credu ca am aretatu din destulu, ca legea e pe partea mea si ca ea nu numai nu opresce o asemene subventiune, dér inca o si doresce, dupa cum aréta prasesa, ca acestasi gimnasiu capetá subventiune necondituata in decursulu de trei ani, si dupa cum se vede si pana astadi, ca sunt scole confesionali, cari primesca subventiuni dela statu fora de a se cere dela ele implenirea de conditiuni, cá si cum e si cea ce se puse gimnasiului din Brasiovu.

Pentru a documentá asertiunea mea din urma va fi destulu a citá, ca intre institutele ce se ajutora dela statu este si scol'a reale superiore din Sibiiu. Acésta scola inse este tocmai asiá de natiunale sasésca si tocmai asia de confessiunale luterana, precum gimnasiulu din Brasiovu este natiunale romanescu si confessiunale gr. or. romanu; apoi guvernulu nu participa la denumirea professoriloru dela acea scola reale, ci ei se denumescu tocmai asiá prin consistoriulu luteranu sasescu din Sibiiu, precum consistoriulu archidiec. gr. or. romanu din Sibiiu confirma in posturi pre professorii dela gimnasiulu din Brasiovu. Ér de vomu aruncá o privire ori asupra starii culturali ce se nascú in decursulu veacuriloru intre impregiurarile feudali, — intr'o parte favoritorie, intr'alt'a inse fórte vitrege, — ori asupra starii materiali ce se produse prin tota aceleasi referintie negrabi de atunci: eu nu credu on. Camera, se se afle sici séu macar in intrega tiér'a v'unu atare omu, care cu sufletu liniscitu se sustiena, ca Sasii din Ardealu ar ave mai mari lipse de ajutoriulu statului, decatu cum au Romanii ardeleni.

On. Camera! Eu am espusu istoriculu acestei afaceri cu tota sinceritatea, si sperú ca mi-a succesu se areetu, — ceea ce asemene a fostu unu indemnu alu vorbirii mele, — ca institutulu de sub intrebare n'a purcesu necorectu, ci s'a sprigiuitu pe lege, atatu candu n'a primitu ajutoriulu ce i dede statulu nostru pe langa cunoscut'a conditiune, catu si candu primi subventiunea dela Romani'a; de acea elu nu merita nici o suspitiunare, ci inca chiaru din contra merita si póte cu totu dreptulu asteptá ajutoriu din partea statului nostru, ca-ci este unu gimnasiu, care se ocupa cu crescerea a 800 teneri, si care in ori ce privintia — despre ce me provocu la marturisirea barbatiloru competenti, cari lu cunoscu, — considerandu ori poterile invetiatoresci, ori succesele didactice, póte emulá cu ori ce gimnasiu confessiunale din Ardealu.

Eu nu vreu inse se essagerediu, si desi lips'a este mare, totusi nu ceru se se acoperia intregulu deficitu prin ajutoriu dela statu, ci me indestulescu cu catu ajutoriu se dá si altui institutu confessiunale din Ardealu si anume cu catu se da scólei reali din Sibiiu, carea primesce cá ajutoriu 5000 fl.

Pentru de a preintempiná inse unele reflessiuni ce dóra mi s'ar face, constatu, ca din acelu punctu de vedere, din care se puse gimnasiului de Brasiovu cunoscut'a conditiune intre scola reale si gimnasiu nu pote fi nici o deosebire; dér' de altu-mentrea scola reale se afla si langa gimnasiulu din Brasiovu.

In manele dvostre este deci, dloru, sortea unicului gimnasiu gr. or. romanu. Bunevoiti a decide in asta privintia, dupa vederile dvostra, spre indestulirea generale. Numai de un'a te rogu, cá in deslegarea acestei afaceri ponderose se binevoiti a te desbracá de ori ce cugetu réserratu si mai pre sunu de tóte se fiti drepti, ca-ci pentru vecia remane neresturnabile assiom'a: Justitia est regnorum fundamentum."

Rogu cá se binevoiti eventualmente a transmite propunerea mea la comissiunea financiare si se o primiti. Ea suna: „In rubric'a a 11 din bugetulu ministeriului de culte si instructiune publica se propune, ca dupa rndu cur. 17, se se iè unu postu nou, alu 18, de cuprinsulu: Pentru subventiunarea gimnasiului gr. or. romanu din Brasiovu se recomanda 5000 fl. v. a.

Respunsulu Camerei Romaniei la discursulu tronului.

„Prea Inaltiate Dómne,

Adunarea acést'a a avutu ocasiunea, in sesiunea extraordinaria in care a-ti convocat'o pentru prim'a óra dupa alegerile generale, se dè probe, ca voiesce se conserve resultatele dobandite de adunarea precedenta in regularea chestiuniloru de interesu publicu.

Primimu cu fericire promissiunea ce ni se da de guvernulu Marii Tale, ca bugetulu anului viitoriu are se fia echilibratu si deficitulu acoperitu fara a recurge la none sarcine; din parte-ne vomu pune tóta energi'a spre a realisá economiile posibili in impregiurarile actuale.

Negotiarile ce se urmédia cu puterile garante, spre a regulá prin noue conventiuni interessele nóstre, suntemu convinsi, ca vomu contribuí a da o mai mare desvoltare activitatei nationale, inlesnindu transactiunile comerciului; consideramu cá o politica intielépta acesa ce se ingrijesce a ne pune in contactu mai regulatu si mai strinsu cu celelalte natiuni.

In ce privesce evenimentele, cari se petrecu in cea-alalta parte a Dunarei, positiunea nóstra ne permite a pastra o stricta neutralitate, fara cá se uitamu cesa ce datorimu si nóua insine si puteriloru garante. Facundu urari calduróse si sincere pentru ameliorarea sórtei populatiuniloru crestine de peste Dunare, speramu, ca nimicu nu va veni se ne distraga dela oper'a pacinicei nóstre organisari interióre, pentru care nu vomu crutia nici o silintia, si avemu convictiunea ca, consolidandu institutiunile nóstre, vomu mari si forti'a de aperare a tierei.

Preocupati de interessele generale si convinsi, ca prin o politica ferma si intielépta vomu poté totu-deauna se ne implinimu datoriile de representanti leali ai tierei, vomu continuá a da guvernului totu concursulu reclamatu de adeveratele trebuintie si aspiratiunile legitime ale Romaniei, care pururea are dreptulu se ne céra tóte afectiunile nóstre si totu devotamentulu.

Se traiesti Mari'a Ta!

Se traiésca Mari'a S'a Dómn'a!

Presiedintele Adunarei, Dim. Ghic'a. (L. S.)

Vice-presiedinti: B. Boierescu, D. Cornea, C. A. Brailoiu, C. Nanu.

Secretari: N. Moscu, Petru milu, N. Nicolescu, B. St. Christopolu, G. Caruso, Al. Riosieanu, A. Celebidache.

Chestori: N. G. Tataranu, Al. Tulceanu, G. Varnavu, D. Letiu.

Inaltimea S'a Domnitoriulu a respunsu:

Domnule presiedinte,

Domniloru deputati,

Primescu cu o placere atatu mai mare adress'a Adunarei Legiuitórie, cu catu ea afirma si mai tare armoni'a ce domnesce si acumu intre representatiunea tierei si guvernulu Meu.

Acésta armonia este de cea mai mare importantia in impregiurarile de facia. Unirea face pururea taria unei tieri, ea ne-a permisu pana acum de a privi cu liniste dér' nu si cu nepasare cele ce se intempla in vecinetatea nóstra. Simtiementele ce esprimeti le impartasiescu si Eu; ele voru inspira si pe guvernulu Meu.

Ve multiumescu si in numele Dómnei pentru bunele urari ce Ni le rostiti."

Russi'a. Archiducele austriacu Albrech sosindu in 7 Dec. la Petropole fù primitu la curtea trenului de catra membrii familiei imperatesci si princ. Carolu de Prusi'a. In 9 la banchetulu serbariu decoratiei S. Georgiu Tiarulu redicá unu toastu pentru imp. Austriei si Germaniei, constatandu intim'a alliantia intre cele 3 imperiu, cari n'au scopu decatu a mantiené linisce si pacea Europei, exprimendu deplin'a sa incredere, ca acestu scopu doritu de tóte statele se va ajunge. Archid. Albrecht multiamí in numele celoru doi monarchi inspirati de acelesi sentiemente cá si Tiarulu, care redicá inca unu toastu in sanetatea archid. Albrecht si a princ. Carolu din Prusi'a.

Unu telegr. din Viéu'a 9 Dec. spune, ca archiducele Albrecht fù insarcinatu de Mai. S'a a preda imper. Russiei crucea de cavaleru a Ordinului militariu Maria Thetesi'a.

Comerciulu diplomaticu capetá nóua viatia, de candu Angli'a puse man'a pe actiunile canalului Suez. Din Berlinu se scrie, ca cancelarii imperiali Gorciacoff si Bismark au tienutu seriése conferintie in caus'a orientale complicata acum prin Angli'a si Egipetu. Rusii prevedu pericululu, ce li se redica din manevrele angliloru, cá se nu póta veni in possessiunea Constantinopolei. Angli'a a esitu cu colórea s'a in caus'a orientale, ca in interessulu ecuilibriului europeanu trebuie se i se taia odata nodulu gordian[illegible]ia se asecurá de calea la Indi'a cu cumpararea actiuniloru canalului Suez. Politic'a Angliei e, ca déca poterile i voru cere garantia, ca nu vre a-si insusi puseinne de potere politica la canalulu Suez, ea le o va da, inse numai cu conditiune, déca neci Russi'a nu se va restabili in Constantinopole; alta politica reservata e, cá dela cointielegerea Russiei cu Angli'a se dependa mai multu resolvirea acestoru cause. Da-mi pace in Egipetu, ca ti dau pace la Constantinopole, dice speculant'a Anglia in anim'a sa. —

Franci'a inse tanjesce tocma din punctulu acestei specule. Thiers nu póte mistuí neci de cum, ca Angli'a s'a facutu proprietaria pe actiunile canalului Suez. Elu a conferitu mai de multe ori cu princ. Orlof, repres. Russiei la Parisu, cá se misce tóta pétr'a, pentrucá Russi'a se reclame in contra procederei Angliei, ca atunci Franci'a va sta cu Austri'a si Russi'a in caus'a orientale, precandu Angli'a va remané isolata si impotenta. Dela 1840 considerá Thiers Egiptulu cá unu ce de annexu si acum si casiona nu mai pucina dorere, decatu perderea Elsatiei lotaringice. Situatiunea dér' s'a mai complicatu. Poterile nordice voru se impedece pe Angli'a de a trage profitu esclusiv din canalulu de Suez si totoodata a se opune la orce incercari ale Kedivului de a declara Egiptulu independentu, dice „Standart"; dér' Turci'a denéga legalitatea cumpararii canalului. Ce póte urma de aici pentru resolvirea causei orientale cu greu se póte calcula.

Turci'a se incórda din respoteri a face totu, ce cere securanti'a sustarii sale, vediendu inse, ca viscolele se imultiescu, Pórt'a otomana iea mesure de armare pentru tóte eventualitatile. Sultanulu a asiediatu una commissiune spre a suplini tóte defectele armatei si a o pune in starea cea mai complinita, forturile la Mohfaru se se armeze cu tunuri de ale lui Krupp, intocma si forturile si bateriele portului din Breta, pentru ca si grecii nutrescu agitatiuni in favórea fratiloru loru de sub turci. In Thessalia si Epiru puciuli turci cerura arme si munitia dela regimu pentru aparare si s'a tramisu la Ianina Hussuy-pasia cá gubernoru generale, carui se tramitu unele regimente pentru aceste provincie.

In Bosnia se crede cá lucru decisu, ca in primavéra Austro-ungaria va intreveni si va occupa Croati'a turcésca si territoriulu pana la riulu Verbas, ér' din Dalmatia, unde e acumulata multa armata austriaca, va occupa valea Narenta; Serbi'a va primi restulu din Bosnia si Muntenegru din Hertiegovina.

In Drenovac, orasielu in Bosnia, tienura bosniacii una acupcina secreta, care respinse amnestí'a publicata de guvernatorulu gen. si alese unu regimu provisoriu sub siefulu de insurgenti voivodulu Petru Ufelac, impoterinduse a face totu, ce cere interessulu tierii, care si intrá in cointielegere cu conducatorii insurgenti. „Deutsche Z." scrie, ca in Sarajewo s'a formatu unu comitetu de actiune, care lucra pentru anexare la Austria si va tramite una deputatiune din Bosnia la curtea Mai. Sale in Viena spre a cere protectiunea crestiniloru apasati.

— Versarea de sange nu inceta pe campulu luptei: La Vasopovic si la Buca turcii fura respinsi dela Aeran cu perdere de 500 fetiori, si din insurgenti inca cadiura 47 pe campulu luptei.

Din reformele promisse de marele viziru catra poterile de nordu pentru popórale crestine din Turci'a publica „Tagblatt" resumatulu urmatoriu, care prevede pe crestini cu autonomia administrativa locale si cu gubernatori alesi de crestini si denumiti de Pórta. Écca proiectulu turcu de reforme:

„1. Tuturoru triburiloru, cari locuescu la frontariele Montenegrului, li se voru confirma din nou drepturile si privilegiele, care le au fostu garantate dupa insurectiunea dela Vukaloriciu.

Aceste dreptari si privilegia constau:

2. Triburile potu ele singure se-si aléga stravinii loru séu sefi administrativi; 2% ele -si alegu liberu judecatorii loru.

3. Pórt'a nu se va amesteca nici in administratiune nici in justitia; 4% strajuni priimescu

dela guvernu unu tratamentu deterministu; 5 la suta, triburile voru fi scutite de impositu cincisprediece ani.

4. Bosni'a si Hertiegovin'a, cari au formatu pana acum unu vilaietu, voru forma de acum inainte dóue provincii administrative separate.

5. Fia-care provincia va avé unu guvernu si unu subguvernatoru; celu d'antaiu va poté fi crestinu, celu d'alu doilea va fi totu-deauna alesu dintre crestinii notabili ai tierei.

6. Pe langa fia-care guvernu, va fi o diata provinciala si unu consiliu de administratie. Diet'a va fi numita prin electiune si compusa de crestini si mahomedani, alu caroru numeru va fi proportionale cu cifr'a populatiunei. Acésta dieta va avé puterea legislativa in tóte affacerile relative la cai si comunicatiune, la salubritatea publica, la comerciu si la agricultura. Se intielege, ca legile nu voru fi valabile de catu acele, cari voru fi confirmate de Sultanulu. Consiliulu administrativu va avé voce deliberativa in tóte affacerile importante de administratiune, pentru regularea caror'a guvernulu va trebui totu-deauna se consulte consiliulu.

7. Comunele administréza ele singure affacerile basericei si ale scóleloru. Pórt'a -si reserva numai unu dreptu de inspectiune si de supraveghiare asupra scóleloru.

8. O completa corespondintia administrativa este acordata comuneloru politice. Numai statulu esersa politi'a politica. Administratiunile comunale impartiescu impositele si le ridicu, conformandu-se la cea mai stricta justitia; orce contribuitoriu póte recurge la guvernoru candu crede, ca sarcinile sale suntu pré grele.

9. Ori-ce siefu de familia este proprietariu de asupra si dedesubtulu imobilelui si a pamentului.

10. Codulu Napoleonu va fi adoptatu; va fi o curte de apelu la Serajevo, dér' curtea de casatiune va fi la Constantinopole.

11. Mustke (prescurtare din Coranu si din legile civile) va remané in vigóre in tóte affacerile contentióse intre mahomedani.

12. Dijm'a si tóte celelalte imposite de aceasi natura suntu abolite, dér' se va stabili unu impositu fonciariu si alte imposite basate pe principiile justitiei moderne.

13. Amendóue limbele tierei voru fi officiale.

14. Tóte darile in natura si Kuluck (prestatiune gratuita si claca) suntu abolite.

Astfelu este proiectulu reformeloru care, dupa „Tagblatt", Pórt'a le va supune officialu puteriloru."

— Impartasiri officióse anuntia, ca irad'a sultanului se va executa cu reformarea si reorganisarea judecieloru. Curtea de casatiune va fi despartita de minist. de justitia si principiulu s'a proclamatu. Saadula Bey e denumitu presied. curtii de casatiune.

— Din campulu luptei vine scirea, ca la Piva tarcii pusera in fuga 5000 insurgenti, si la Plano dér' i ar' fi combatutu, pre candu din partea insurgentiloru se predica victoria la Bazzovic si Berana.

Domnule Redactoru!

'Mi permitu a Ve intretiené prin present'a despre o cestiune, care dupa parerea mea, este de o eminenta insemnatate pentru o mare parte din lectorii onor. DV. Gazete.

Doresc se ve vorbescu de nóu'a lege comerciala, care in decursulu lunei lui Maiu din an. cur. s'a promulgatu de diet'a Ungariei, si care in curendu se va pune in vigóre.

Nu sciu, déca s'a publicatu in vr'o parte o traductiune dupa acésta lege in limb'a romana. Nu credu; si fiindu-ca eu m'am ocupatu de acésta lucrare, a-si dorí, cá trud'a mea se nu remana fara nici unu folosu pentru publiculu romanu.

Déca DV., Domnule Redactoru, credeti, ca acésta traductiune merita a ocupa in diurnalulu dv. spatiulu ce-lu reclama, si déca voiti a aduce unu servitiu aceloru persóne, cari se interesédza de acésta lege, dispuneti de opulu meu, pe care vi-lu oferu cu tóta placerea.

Recunoscu, ca colónele unui diurnalu politicu nu pre suntu dispuse a recepe intr'insele o lege, care trebue studiata pentru a fi intielésa, si care pentru acestu scopu trebue se se representte lectorelui in intregulu seu, dér' nu imprastiata prin foi; cu alte cuvente: sciu ca o lege trebue publicata intr'unu volumu, dér' nu in continuarile unui diurnalu; dér' de alta parte sciu, ca publiculu romanu din patri'a nóstra inca nu pré alérga se compere carti romane, fia cuprinsulu loru catu de insemnatu, si din acéste causa n'am avutu indresnéla a risca pe lenga ostenéla inca si spesele tiparitului. —

Permiteti-mi inca unu cuventu in privinti'a terminiloru ce amu intrebuintiatu la reproductiunea acestei legi. Eli suntu luati din „Codicele romane" si din pucinele scrieri comerciale, ce mi-au statu l'a dispositiune. In adeveru publiculu nostru, ba jurisprudentii nostri voru sustiené, ca multi din acesti termini suntu neintieligili, fiindu inca neusitati pe la noi. Pentru a prevení acestei obiectiuni si pentru a contribuí si eu intru ceva la respunderea terminiloru technici in materia de comerciu, amu culesu tóte cuventele mai rari si le amu imprenuatu intr'unu micu vocabularíu, care va forma conclusiunea traductiunei mele dupa legea de comerciu a Ungariei.

Acésta epistola ar' poté sarví in locu de preeuventare, déca dupa cum sperú, dv. Domnule Redactoru, nu veti refusá ofert'a mea.

Primiti incredintiarea distinsei mele consideratiuni

Alu Domniei Vóstre devotatu
Theocharu Alexi.

Propunerea facuta de dn. Th. Alexi in epistol'a de susu, Redactiunea o intempina cu adeverata placere, si nu se póte indoí, ca traductiunea noului codice comerciale esita din pén'a dsale va fi primita de catra classele comerciali si industriali romanesci cu bucuria si recunoscintia atatu mai caldurósa, cu catu este cunoscutu, ca precum in alte tieri si staturi, asia si in patri'a nóstra **legile comerciali taie afundu in mii de interesse a le publicului.** Imperativ'a trebuintia, de a se traduce nóu'a lege comerciale in romanesce, se simte cu atatu mai multu, cu catu anume comerciulu, ce se dice cu totu dreptulu activu, anume in Transilvani'a se afla in partea sa cea mai mare in manele aceloru classe ale populatiunei, care nu cunoscu de locu limb'a legislatiunei ungaresci, si cu catu radecinele acelui comerciu se afla de secoli mai vertosu in tierele romanesci si in piacele transdanubiane, adeca comerciulu de vite, de producte si de comissióne séu de exportu cu manufacture transilvane. In aceste ramuri de comerciu se intorcu pe fia-care anu dieci de milióne. Scimu inse catu este de amerintiatu si cate lovituri sufere comerciulu acesta de mai multi ani incóce. Inchiierea conventiunei cu Romani'a de una, legile comerciali de alta parte voru altera si mai multu transactiunile comerciali, in bine ori in reu, dupa cumu comerciantii si industriarii se voru sci séu nu, folosí de dispositiunile acelora.

In totu casulu Redactiunea este gata de a da publicitatiei legile nóue comerciali traduse de dn. Alexi, incependu indata dela 1 Ianuariu 1876, si continuandu cu ele la fia-care nr., pentru-cá asia dd. abonati se le póta avé la unu locu in decursulu semestrului; ca-ci adeca acea lege stá din 566 §§-i, éra decisiunile loru privescu nu numai pe comerciantii numiti in sensulu propriu, adeca pe cei improtocolati, ci si pe cei neimprotocolati, pe asia numitii speculanti cu producte, pe societatile de diverse categorii, asecurari in contra elementeloru si de viétia, agenturi, sensarii, pana si pe carausi. In catu pentru terminologia, nu numai ca aflamu de justa opiniunea d-lui Th. Alexi, déra sentimu necessitatea de a ne descoperí inca si astadata vechi'a nóstra dorintia de a tende la unificarea terminologiei juridice preste totu si a celei comerciali in specialu. Este adeveru recunoscutu de tóta Europ'a civilisata, ca terminologi'a francesa-latina este cea mai exacta si propria de a exprime ide'a legislatoriloru ca si a diplomatiloru din tóta lumea, éra terminologiele traduse dupa alte limbe intuneca legile si dau ocasiune la multime de neintielegeri, processe si perderi enorme. Anume traductiunile de legi asia cumu se facu in dilele nóstre in provinciele din imperiu din nemtiesce si ungaresce, suntu in cele mai multe casuri adeverate parodie de traductiune.

— Onoratii membri ai soc. rom. de lectura **din Clusiu** suntu prin acest'a invitati la adunarea gen. tienuta in 17 Decembre st. nou dupa prandiu la 6 óre.

Clusiu in 12 Decembre 1875.

Presidentur'a.

(Táborski et Parsch) depositu de musicalia in Budapest'a, cerculu IV. strad'a corónei Nr. 1 invita la prenumerare pe unu

Album de melodie

de Josifu Erney, care contiene 89 melodie de componistii cei mai popolari. Ele suntu transcrise usioru si brilliantu pentru pianoforte de a se cantá cu dóue mane. Pretiulu prenumerarei e **5** fl. v. austr., prin urmare una melodia casta numai 5 cr. si in estu modu devine acestu album mai eftinu decatu operele aparute in editiunea Peters si in colectiunea lui Litolff. —

Albumulu se va espedá dupa primirea pretiului pana la 1 Ianuariu 1876. Dupa prim'a Ianuariu se urca pretiulu cá la alte opere din depositu.

Compositiunea este fórte exacta cu acórde frapante, si fia-care transcriere este precatu se póte de melodiósa, plina de efectu, scurtu prea potrivita pentru pianu. Charthi'a frumósa, tiparitu curatu, forma eleganta dau albumului infacisiarea unui opu pomposu, prea potrivitu in specie cá daru de anulu nou.

Acestu opu se recomenda publicului amatoriu de arta spre considerare deosebita ce o merita.

Anunciu literariu!

Tocm'a acum a esitu de sub tiparitu, si se afla in editiunea in librari'a lui FRANCISCU MICHAELIS in Sibiiu:

„Stilistic'a limbei romane"

pentru scólele gimnasiali, reali si preparandiali de Iosifu Tempea, preotu si professoru gimnasialu din Lugosiu. Opulu, care se recomenda pentru manuducere in diverse afaceri scripturistice, **costa 30 crucerí.**

Ne mai fiindu departe introducerea mesureloru metrice, librari'a de mai susu ofere:

Aparatu metricu de scóla constatatoriu din 12 obiecte, cu pretiulu fórte eftinu de 5 fl. v. a.

Se potu procurá in fine tóte obiectele de instructiune, carti de scóla si alte producte literarie, cu pretiuri eftine. 1—2

Adress'a pentru epistole:
Strad'a macelariloru Nr. 12.

Cursurile

la bursa in 14 Decembre 1875 stá asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 38	cr. v. a.	
Napoleoni	—	—	9 „ 12	„	„
Augsburg	—	—	106 „ —	„	„
Londonu	—	—	113 „ 55	„	„
Imprumutulu nationalu		—	73 „ 65	„	„
Obligatiile metalice vechi de 5%			69 „ 35	„	„
Obligatiunile rurale ungare			80 „ 25	„	„
„ „ temesiane			80 „ —	„	„
„ „ transilvane			79 „ 60	„	„
„ „ croato-slav.			85 „ —	„	„
Actiunile bancei	—	—	925 „ —	„	„
„ creditului	—	—	210 „ 50	„	„

Redactoru respundietoriu
IACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tiparitulu lui
IOANE GÖTT si fiiu HENRICU.